

Delavsko-kmetijski list.

Izhaja vsak četrtek. — Naročnina: mesečno 6 Din, četrletno 15 Din.
Uredništvo in Upravništvo: V Ljubljani, Delavski dom, Marxov trg 2/II.

Leto II.

LJUBLJANA, 24. decembra 1925.

Stev. 47.

Sodruge delegate

na pokrajinski strokovni konferenci 26. in 27. decembra prosimo, da se takoj po prihodu v Ljubljano javijo v uredništvu DKL v Delavskem domu, Karla Marxa trg 2 (čez dvorišče), da se pogovorimo o nastopanju na pokrajinski strokovni konferenci.

Pokrajinska strokovna konferenca.

K pokrajinski strokovni konferenci, ki je tudi naša konferenca, moramo na kratko povedati tudi naše mnenje, ki je mnenje revolucionarno-marksističnega dela proletariata v zedinjenih strokovnih organizacijah.

Predvsem obžalujemo in očitamo sklicateljem Strokovni komisiji in AO (Štukelj, Makucu in Sedeju), da te važne konference niso pripravili tako, kot bi se tako konferenco moralo pripraviti. Objavili so samo provizoričen dnevni red, ne pa resolucijo in drugega materiala, na podlagi katerega bi delavstvo v organizacijah moglo prediskutirati snov, o kateri se bo razpravljalo na konferenci in se opredelili. Na konferenco so se pač pripravili voditelji — sklicatelji konference, niso pa dali prilike, da bi se moglo pripraviti delavstvo in njegovi delegati. Pokrajinska strokovna konferenca mora to dejstvo konstatirati in sklicatelje obsoditi.

Sklicatelji konference sicer niso določili v predlaganem dnevnem redu nobene točke o dosedanjem delu Strokovne komisije, vendar bo morala konferenca zahtevati, da dosedanje vodstvo Strokovne komisije poda poročilo o delu od pretekle pokrajinske konference, ker povedati bodo morali zakaj je Strokovna komisija sabotirala začetno akcijo za starostno zavarovanje, katera sabotaža je šla celo tako daleč, da „Delavec“ ni hotel priobčevati poslanih resolucij s shodov vpokojencev kakor jih je tudi odklanjal „Socialist“. Vedeti hočemo zakaj Strokovna komisija in tudi AO ni protestiral proti izključitvi neodvisnih organizacij iz delavske zbornice v Srbiji, zakaj „Delavec“ ni hotel priobčevati člankov in dopisov, ki so mu jih pošiljale strokovne organizacije iz raznih krajev. In še na marsikatero vprašanje bo treba sklicateljem odgovoriti pri poročilu, ki ga niso dali na dnevi red. Strokovna komisija in „Delavec“ sta ves čas komisarijen v delavski zbornici zagovarjala komisariat in „Delavec“ je postal glasilo komisarija v delavski zbornici, mesto da bi bil organ strokovnih organizacij in zastopal interese organiziranega delavstva in vsega delavskega razreda. „Delavec“ tudi ni hotel — po navodilih socialistične stranke — priobčiti dopisov, v katerih organizirani delavci zahtevajo, da se prične pripravljati potovanje delavske delegacije v prvo delavsko kmečko državo na svetu Rusijo. — Strokovna komisija in AO (Štukelj, Makuc in Sedej) pa bodo morali tudi povedati kako in kaj je deloval AO, zakaj je imenovana trojica ostala v AO tudi po tem ko je bila odstavljena in ko je večina delavskih zaupnikov zahtevala njihov odstop. Strokovna komisija pa bo morala povedati zakaj se je branila delati s praviimi zastopniki grupe okoli DKL in nadaljevala svoje „delo“ z nepriznanimi zastopniki, ki niso imeli

več mandata zastopati neodvisno delavstvo.

Naše mnenje o zedinjenju strokovnih org. je poznano že iz naše diskusije, na konferenci bo treba razčistiti marsikaj posebno pa vprašanje Bernotove stavbinske unije, s katero je treba najti način in možnost zedinjenja. Popolno zedinjenje je naša parola in kakor se borijo v Srbiji za popolno zedinjenje tako moramo v interesu uspešne razredne borbe napeti vse sile tudi v Sloveniji, da izvedemo popolno zedinjenje. Zedinjenje s narodnimi socialisti je bila doslej v meglo zavita zadeva.

Nemogoče je v enem samem članku nanizati vse oportunistične in direktno kontrarevolucionarne napake in dejanja v poslovanju dosedanjega vodstva Strokovne komisije. Ni dovolj, če te napake samo konstatiramo in obsodimo, treba je več, treba je v bodoče vodstvo strokovne komisije izvoliti sodruge, ki dajejo dovoljno garancijo, da se take in enake napake ne bodo ponavljale. Smo v enotnih strokovnih organizacijah in proletarska demokracija mora vladati v enotnih organizacijah in zato bomo vstrajali tudi na pokrajinski strokovni konferenci, da se sestavi bodoči odbor Strokovne komisije po proporcionalnem sistemu, po moči posameznih grup v zedinjenih strokovnih organizacijah. To, kar je zamudila napačna politika Štuklja, Sedeja in Makuca, mora popraviti pokrajinska strokovna konferenca. List „Delavec“ mora dobiti uredniški odbor, v katerem morajo biti zastopane manjšine.

Pokrajinska strokovna konferenca bo odločala o sestavi kandidatne liste za volitve v delavsko zbornico. Kakor je s strani sklicateljev pokrajinske strokovne konference nepripravljena konferenca, tako je tudi glavni volilni odbor (Štukelj, Svetek) celo volilno kampanjo pokvaril. Mesto, da bi se združene strokovne organizacije vrgle v boj za delavsko zbornico z jasnimi načelnimi zahtevami in skušale dobiti večino na podlagi programatičnih parol, bazira vse upanje na uspehu dela glavnega volilnega odbora na tehničnih volilnih manipulacijah. Mesto, da se izkoristi volilna kampanja za razširjenje socialističnih idej in za idejno pridobivanje pasivne delavske množice, se vodi samo tehnično stran volitev, načelno se pa popolno zane-marja. Komisariat je izdelal reakcionaren volilni red, ki je slabši kot buržuazni volilni red, niti Strokovna komisija niti Glavni volilni odbor ni čvrstnil o kakem protestu. Kandidati po delavskih krajih se postavljajo po direktivah Glavnega volilnega odbora (Štukelj) tako, da je v Trbovljah izvoljen socialpatriot Krušič, v Zagorju znani Čobalovec Arh, ki jih v revirjih delavske mase odklanjajo. Brez programa in s takimi kandidati si lista združenih strokovnih organizacij ne bo dobila volilcev. Pokrajinska strokovna konferenca mora tu napraviti red, če noče pri volitvah doživeti sramotnega poraza.

Pokrajinska strokovna konferenca pa bo morala sklepati in odločati tudi o mnogih zadevah, ki sta jih dosedanja Strokovna komisija in AO sabotirala. Kakor je razvidno iz posebnega članka, se centrala ZDSZ (URSS) v Belgradu brani enotne akcije zoper nevarnost ukinitve vse socialne zakonodaje in za popolno enotnost strokovnega gibanja v Jugoslaviji. Mi v Sloveniji smo člani te ZDSZ in ne moremo odobravati te sabotaže. Pokrajinska strokovna konferenca mora povzdigniti v imenu organizacij delavstva v Sloveniji svoj glas in zahtevati, da se mora ZDSZ bodočih sej za skupen nastop udeležiti, če bi pa ZDSZ vkljub tej zahtevi še ostala pri sabo aži, da se Strokovna komisija sama priključi v Belgradu začetni akciji.

Pokrajinska strokovna konferenca, mora protestirati proti izključitvi neodvisnih organizacij iz belgrajske delavske zbornice in zahtevati, da se izključenje prekliche.

O angleško-ruskim komitetu, ki dela z veliko vnamo na vpostavitvi strokovne enotnosti v mednarodnem obsegu, bo treba tudi govoriti in delegati, ki se zavedajo važnosti strokovne enotnosti v mednarodnem obsegu bodo postavili zahtevo, da ZDSZ vstopi in sodeluje z angleško-ruskim komitetom in da v tem smislu nastopa v Amsterdamu pri svoji internacionali.

Rusijo — prva delavsko-kmečka država na svetu poznamo samo skozi očala buržuaznih časopisov, ker za delavske časopise so naše meje zaprte. Strokovne organizacije v drugih državah so deloma že, deloma pa še pripravljajo pošiljanje svojih delavskih delegacij v Rusijo. Tudi mi v Sloveniji imamo velik interes, da pošljemo v sovjetsko Rusijo svojo delegacijo — delavce iz tovarn — ki naj se na lastne oči prepričajo in nam po povratku sporočijo, kaj so videli. Pokrajinska strokovna konferenca naj izvoli pripravljalni odbor, ki naj vzame v roke pripravlanje delegacije v zvezi z vsemi delavskimi organizacijami.

Uspehi konference so odvisni od zavednosti delegatov, ki bodo v prvi vrsti odgovorni za uspeh ali neuspeh pokrajinske strokovne konference.

Ljubljanska univerza.

(„Patriotična dolžnost“ komisarjev v delavski zbornici.)

„Podpisana... smatrajo za svojo patriotično dolžnost opozoriti kraljevsko vlado...“

„Ona (univerza ured.) je pred vsem svetom dokaz popolne kulturne enakopravnosti Slovencev v Jugoslaviji...“

„Rotimo vse... da zavodu naklonijo vso svojo dobrohotnost in podporo...“

„V globokem spoznanju tega eminentnega državnega in nacionalnega pomena...“ je ustanovljena kot žarišče notranjega edinstva.“

Da so tak manifest podpisale buržuazne stranke, se ni čuditi, saj to je frazeologija „Hlapcev“. Delavska zbornica pa, kot razredna predstavica proletariata bi takega petolizniškega manifesta ne smela podpisati. Proletariat Slovenije ne smatra, da je univerza milosten dar belgrajskih vlastodržcev slovenskim petoliznikom in da je od „do-



Proletarci
vseh dežel
združite se!



brohotnosti merodajnih činiteljev“ odvisen obstoj univerze, tudi ne protestira slovenski proletariat proti nameravani okrnitvi ljubljanske univerze iz „patriotične dolžnosti“, temveč zato, ker si ne dopusti uničevati svojih kulturnih institucij od centralističnih hegemonistov, „kulturne enakopravnosti Slovencev“ v Jugoslaviji ni, in je laž in varanje slovenskega naroda in proletariata v Sloveniji, da je sedemletni obstoj ljubljanske univerze „dokaz popolne kulturne enakopravnosti Slovencev v Jugoslaviji“, ker je ljubljanska univerza bila cel čas zastopljena postavka. Ko je po revoluciji 1848 leta bila omajana v Avstriji absolutistična tiranija Habsburgovcev je avstrijska vlada tudi dovolila v Gradcu na univerzi slovenski učni jezik, da je pomirila duhove. Ko pa se je oblast avstrijskih tlačiteljev utrdila, so to koncesijo ukinili. Isto se ponavlja sedaj pri nas v Jugoslaviji. Vlogo avstrijskih tlačiteljev je prevzela klika hegemonističnih vlastodržcev v Belgradu.

Proletariat Slovenije ve, da avstrijskih vlastodržcev niso zrušili petolizniški manifesti, ve tudi da si je ljubljansko univerzo, kakor vse svoje pridobitve: osemurni delavnik in socialne zakone moral priboriti od kapitalistične buržuazije in zato tudi ve, da ljubljanske univerze ne bodo ohranili petolizniške patriotične resolucije, temveč energična akcija delavskega in kmečkega delovnega ljudstva.

Komisariji pri delavski zbornici pa bodo pro etariatu Slovenije dajali odgovor za kompromitiranje proletarskega razrednega ponosa, ki so ga zagrešili s podpisom „patriotične“ in hlapčevske resolucije z dne 16. decembra.

Namen reducirati ljubljansko univerzo ni osamel pojav velesrbskega imperializma, temveč samo člen v dolgi verigi sistematičnega zatiranja vsega kar je slovensko. Današnja univerza, kakršna je, s svojo teološko (bogoslavno) fakulteto in z buržuazno ideologijo, na kateri se najdejo profesorji, ki se ne sramujejo izblekniti ignorantno trditve „Karl Marx ni bil znanstvenik“, je z našega stališča fabrika buržuaznih priganjačev in pokornih slug bogu kapitalu. Toda zavzemamo se zanjo in branili bomo obstoj in razvoj vkljub vsem nedostatom, ki jih ima, ker si ne pustimo od belgrajskih centralistov in njihovih pandurjev tepati pravice, ki jih ima slovenski narod do svoje univerze, in ker vemo, da bo tudi slovenska univerza, čeprav danes še protidelavsko usmerjena prej ali slej postala institut proletarske kulture in znanosti, kakor bodo tovarne in rudniki itd., ki danes srkajo delavsko kri in zasušnjujejo proletariat, postale sredstvo in podlaga, na kateri bo proletariat mogel zgraditi svojo proletarsko brezrazredno državo.

Internacionalno orijentiran, revolucionarno-marxističen proletariat Slovenije bo kot najzavednejši del slovenskega naroda stal vsikdar v prvi vrsti, kadar se bo vodil boj proti katerikoli hegemoniji in imperializmu in tudi če prihaja le ta s strani velikosrbske buržuazije.

Klečeplazenje in milo cviljenje pa prepuščamo buržuaznim „rodoljubom“ v meščanskih strankah in pa komisarjem v delavski zbornici. —

Ali smemo z drugimi strankami sklepati volilne kompromise.

Nepoznavanje taktike enotne fronte proletariata in opetovani volilni kompromisi, ki so jih sklepali naši politični oportunisti sedaj s klerikalci, sedaj s socialisti, pa celo z demokracijo, so delavstvo, naklonjeno naši struji, popolnoma zmešali. Naši somišljeniki po delavskih centrih zahtevajo sedaj pri vsakih volitvah skupne liste, t. j. volilne kompromise s socialistično stranko in to včasih pa tudi z buržuaznimi strankami (Moste, Medvode itd.) ter postavljajo vprašanje naše volilne taktike tako-le:

Če smo šli včeraj v Ljubljani s klerikalci in socialisti v enotno fronto za občinske volitve, zakaj ne bi šli tudi danes s socialisti, ali z narodnimi socialisti? In če gremo lahko s socialisti v volitve za delavsko zbornico, zakaj ne bi šli lahko z njimi tudi v občinske volitve? In če gremo z njimi v volitve, zakaj ne bi šli na skupnem občinskem programu in kako moramo potem še kritizirati njihovo dosedanje delo, ko pa sedimo z njimi za isto mizo?

Predvsem, sodrugi, nekaj o enotni fronti proletariata. Kaj je enotna fronta proletariata?

Enotna fronta proletariata je skupen nastop proletariata najrazličnejših strank in struj za take zahteve, katerih izpolnitev prinaša koristi vsemu delavskemu razredu. Zvišanje plač, ohranitev osemurnega delavnika, socialno zavarovanje, zahteva odprave zakona o zaščiti države, ki tlači pod pretvezo zaščite države vse delavstvo, proti uničenju slovenske univerze, proti oboroževanju in vojni itd. je živa potreba vsega delavstva in zato moramo skupaj nastopiti. Mi moramo še posebej zahtevati skupen nastop delavstva v takih delavskih vprašanjih, kjer vemo, da bodo socialistični voditelji rajši skupno nastopili z buržuazijo kakor z nami, da jih pokažemo in pravi luči pred proletariatom. Mi vemo, da so socialisti oportunisti, da so vdani buržuaziji, da ne gredo v noben boj, v katerem bi lahko pripravili prijateljstvo buržuazije, zato pa jih moramo goniti ravno v take boje, ki so življenjske važnosti za proletariata, siliti, da pokažejo svojo pravo malomeščansko barvo. V vsaki taki akciji, pa moramo mi postaviti zahteve in zahtevati od njih, da jih oni sprejmejo. *Mi moramo biti gonilna sila in ne pričakovati od socialistov, da oni vodijo akcijo, ker oni jo bodo vodili gotovo v prid buržuaziji.* Jasno, da ima taka akcija v enotni fronti le tedaj uspeh, če mi lahko neodvisno nastopamo in neodvisno agitiramo za dotično akcijo. *Enotna fronta je torej mogoča samo v akciji.*

Volitve pa ne morejo biti predmet enotne fronte!

Volitve ne morejo biti skupna politična zahteva. Mi imamo različne politične programe. Ti programi se morajo v volitvah očitovati. Ako gremo v volitve na skupnem programu, potem smo zbrisali vse razlike med nami in socialisti, potem smo postali sami socialisti. *In ravno radi tega tiščijo danes socialisti toliko z nami v skupne volitve. Oni hočejo likvidirati našo strujo; oni hočejo pred delavstvom zabrisati vsako sled razlike med nami in med njimi.* Socialisti vedo, da je danes tudi levo orientirano delavstvo zelo oportunistično, ker se nahajamo v veliki gospodarski krizi in aha! danes kdo izgubi svoje delo, svoje mesto, ostane na cesti. To zanje ugodno priliko socialisti danes bogato izkoriščajo. Oni vabijo danes delavstvo, češ: *pojdite z nami na skupno listo, pa vas državne oblasti ne bodo preganjale, pa vas podjetniki ne bodo metali z dela.*

Zakaj pa vas ne bodo državne oblasti več preganjale, če greste na skupno listo s socialistimi patrioti, in zakaj vas ne bodo kapitalisti več metali z dela? I zato, ker boste potem delali to, kar delajo danes socialisti, ker boste delali za kapitalizem. Kaj pa hočete potem v občinskih svetih, v parlamentu itd., ako mislite delati za kapitalizem?

Nekateri zvitorepci so si izmislili v tu novo ultrareformistično formulo. Oni

pravijo: *mi smo tudi levičarji, toda mi smo „srednji“ levičarji.* Takim zvitorepcem moramo povedati, da so oni samo „srednji“ špekulacije, ker če ne bi bili „srednji“ špekulacije, bi nekoliko bolj premeteno špekulirali. Špekulirali bi vsaj tako, kakor špekulirajo Štukelj, Sedej in Makuc, t. j. z levičarskimi frazami in zahrbtnim reformističnim delom.

Nekateri drugi pa menijo: pokličimo na posvetovanje svoje stare prijatelje, ki so se z nami zvesto borili in z nami trpeli če prav ne stojte danes več na levem krilu. Tako mi je razlagal neki rudar, da je treba poklicati v Slovenijo Janka Petakoviča. Dobro, sodrugi, toda vedite, da je Janko Petakovič iz naših vrst in da je vskočil v reformistične, kakor Štukelj, Sedej in Makuc. Ako mislite tako, potem si povabite kar Filipa Uratnika, boste imeli vsaj manjše stroške! Vam je morda težko pri srci, ko vam pišem te vrstice; toda vam je bilo tudi težko, ko smo vam pisali tako o Etbinu Kristanu, o Dimniku, o Štefanoviču i. dr. Ali hočete za njimi? Ne! Torej? ...

Ni izključen vsak primer za volilni kompromis s socialisti in takimi delavskimi skupinami, ki priznavajo razredni boj. *Izključen za nas je samo vsak skupen nastop z buržuaznimi strankami.* Toda primeri, v katerih gremo mi lahko na skupno volilno listo z drugimi delavskimi strankami, so zelo redki. En tak primer so volitve v Delavsko zbornico. Zakaj gremo mi tu s socialisti na skupno volilno listo? Čisto odkrito sodrugi: *zato, ker nam nič drugega ne preostane, ker smo prisiljeni, ker so napravili socialnepatrotje tako reakcionaren, tako zločinski volilni red, da ne moremo postaviti svoje kandidatne liste in pa zato, ker so nas Štukelj, Sedej in Makuc izdali in onemogočili vsako drugo akcijo.* Mi bi bili sicer odtrgani od delavskih množic in zato moramo žreti danes smrdljivo juho, ki nam jo je skuhala zgoraj navedena trojica v objemu s socialisti, ki nimajo delavstva za seboj. *Toda to ni in ne sme postati nikako pravilo.* Taki primeri so torej mogoči, v vsakem takim primeru pa se morajo naši somišljeniki z dežele prej z nami posvetovati, sicer moramo mi brez pardona nastopiti proti taki skupni listi, moramo se odreči takih sodrugov ter jim odtegniti vsako moralno pomoč.

Kjerkoli pa se sklene kak tak volilni kompromis, *se ne sme imeti s socialisti ničesar drugega skupnega, kakor samo volilno listo.* V vsakem takim primeru moramo postaviti lasten, samostojen volilni odbor, ki mora voditi samostojno vse priprave in vso našo agitacijo za volitve. Ta odbor si mora postaviti lasten program za delo v dotičnem občinskem svetu ali parlamentu in naši kandidatje ter naši govorniki morajo zastopati v vsej agitaciji in na vseh shodih tisti naš program. V vsakem takim primeru moramo tudi zahtevati, da postavijo tudi socialisti svoj program in skupna lista se ne more prej podpisati, dokler ne dobimo vpogleda v nasprotniški program, to zato, ker je od njihovega programa odvisno, da li gremo vobče mi z njimi skupaj v volitve ali ne. Ako je na tistem programu kaj takega, kar grobo nasprotuje našim načelom, odklanjamo skupnost na listo.

Na vseh shodih in v vsej agitaciji brez pardona kritiziramo napake socialističnih voditeljev. *Mi ne sklepamo z njimi prijateljskega pakta, temveč političnega.* Mi jih bomo kritizirali brez ozirov, dokler ne bodo taki kakršni smo mi. *Mi pa ne žalimo pri tem socialističnega in drugega delavstva.* Mi kritiziramo samo delo njihovih izdajalskih voditeljev, da jih delavstvo vidi v pravi luči in da se potem približa nam. *Mi torej s skupnimi volitvami ne sklepamo premirja s socialističnimi voditelji.* Mi ne lezemo v njihov labor, temveč ravno narobe, mi hočemo izvleči s takimi skupnimi nastopi delavstvo izpod njihovega vpliva in ga spraviti na pravo proletarsko pot.

Anin.

Železničarji, pazite!

Še o kongresu zedinjenja železničarjev.

Vse na stališču razrednega boja stoječe železničarske strokovne organizacije v Sloveniji so se za zedinjenje sporazumele marca meseca. Da pa bi

to zedinjenje ne bilo samo slovensko, temveč da bi objelo vse razredne železničarske organizacije cele države, se je vršila v juniju konferenca v Zagrebu, ki je prejela novo platformo zedinjenja. V tej platformi je bil v *interesu zedinjenja vseh razr. žel. org. cele države* korrigiran (popravljen) oni sklep ljubljanske konference iz marca meseca, ki pravi, da ima zedinjena org. vstopiti v Glavni Radnički Savez. Želez. strok. in pravovar. org. je kot poslovodna imela nalogo, da na podlagi zagrebške platforme pripravi kongres zedinjenja. Vse je kazalo ugodno in vsi smo pričakovali, da bo ta kongres dal najugodnejše rezultate in najmočnejši sunek za resnično in popolno strok. zedinjenje v Jugoslaviji.

Začetkom oktobra se je vršil pod lažnjivim nazivom „kongres zedinjenja“ kongres Glavnega Radniškega Saveza v Beogradu. Na ta kongres je bil od centralnega odbora poslovodne organizacije poslan s. Stanko kot opazovalec (— ker se je v zadnji številki „Ujed. Žel.“ izognil tozadevnemu našemu javnemu vprašanju, sklepamo, da je to res, kot se govori med železničarji —) in je brez tozadevnega mandata na svojo roko vpisal bodočo zedinjeno žel. org. v Z(druženo) D(elavsko) S(trokovno) Z(vezo) in se dal izvoliti kot njen zastopnik v centralni odbor ZDSZ. *S tem je poteptal glavno točko platforme zedinjenja, ki pravi, da se nova zedinjena žel. org. ne priključi nacionalno niti k eni, niti k drugi strok. zvezi in da bo izven obeh delala na tem, da se zedinita. In s tem je bilo onemogočeno zedinjenje vseh razr. žel. org. v državi!*

Zakaj? Zato, ker je belgrajski kongres socialpatriotskih birokratov in komisarjev v Delavskih zbornicah (ti so tvorili večino udeležencev) v svojih sklepih izjavil, da se glede zedinjenja s komunisti ne bo več pogajal, ampak da jih bo spravil na kolena in ker se je samozvano proglasil za „kongres zedinjenja“ ter prekrstil Glavni Radnički Savez v ZDSZ. Belgrajski kongres je izigral zedinjenje in napovedal, da bo ZDSZ strla neodvisne strok. org. Po-vejte, sodrugi, kako bi vi imenovali one, ki bi v tem položaju izstopili iz CRS-OJ-a, ki je začel gibanje za strokovno enotnost in se priključili razbijaški ZDSZ? To bi bili navadni izdajalci! *In tako izdajstvo se je od zagrebških in nižjih delegatov na kongresu zedinjenja železničarjev zahtevalo!*

Delegati slovenskih železničarjev na kongresu so bili tako o belgrajskem kongresu, kakor o *plošnem poteku zedinjenja napačno informirani.* Med nje je bilo od strani s. Stankota in njegovega kroga raztrošeno, da so delegati južnih sodrugov sploh proti zedinjenju in s takimi in sličnimi lažnjivimi govoricami je bilo umetno ustvarjeno nerazpoloženje in nezaupanje proti njim. Poizkuse južnih sodrugov, da slovenskim delegatom, ki so bili neinformirani oziroma napačno informirani, razložijo, zakaj da gre, te poizkuse se je od strani kongresnega vodstva obravnavalo kot zavlačevanje kongresa, medtem ko se je favoriziralo Bahunova, Krekičeva in Kmetova izzivanja in laži.

Dolžnost zastopnikov razredno-zavednih slovenskih železničarjev je bila, da gredo naproti zastopnikom revolucionarnih strok. organizacij iz juga. Situacija bi se dala vsaj na pol rešiti s tem, da bi kongres sprejel sklep v tem smislu, da mora centralni odbor nove zedinjene žel. org., četudi v sklepu ZDSZ, z vsemi silami delati za resnično zedinjenje. S takim sklepom bi se dala zastopnikom železničarjev iz juga možnost za — vsaj pogojno — zedinjenje, ali bi se vsaj vprašanje njihovega pristopa pustilo odprto ... Toda ne! Ne samo, da se ni hotelo iti na noben način južnim sodrugom naproti, temveč se jih je z vsem ravnanjem naravnost odbijalo od zedinjenja! Mi obtožujemo s. Stankota za glavnega krivca težkih napak, ki so se na žel. kongresu zedinjenja izvršila. Mi obtožujemo s. Stankota, da je na tem kongresu vršil delo Krekiča in one socialpatriotske družbe, ki jo vsi reakcionarni režimi podpirajo in ne delo razredno-zavednega proletariata!

Glavni rezultat kongresa je bil: strokovno zedinjenje železničarjev Slovenije. To je tudi njegova dobra stran in to zedinjenje smo pozdravili. *Laž je, kar pišejo Makuc in drugi v zadnji*

številki „Ujed. Žel.“, da smo mi proti temu zedinjenju. Mi smo pa proti onim težkim napakam, ki so se pri tem zedinjenju napravile in katerih rezultat je ta, da se je izigralo popolno zedinjenje vseh razrednih železničarskih organizacij cele Jugoslavije! Zato predvsem smo kritizirali kongres in ga kritiziramo tudi danes! Tembolj je ta kritika na mestu danes, ko se je pokazalo, da struja s. Stankota, ki je dolgo časa lavirala in ni hotela dolgo pokazati prave barve, ne predstavlja nič drugega kot *pomagače socialpatriotizma pod krinko „politične nevtralnosti“.*

Kakšna je ta „politična nevtralnost“?

Naša kritika kongresa in njegovih „maherjev“ je bila odkrita, kot je to navada med sodrugi, češ: *Jaz ti povem v obraz, kako mislim; pomeniva se, kaj je prav in kaj je napačno!* Cela vrsta v žel. strok. gibanju aktivnih sodrugov je uvidela napake, ki so se napravile. Struja s. Stankota pa, ki vodi novo zedinjeno organizacijo, pa ne tako.

Ona se je oprla na onih 15 zavednih socialpatriotskih železničarjev v Zagrebu in na onih 5 v Nišu in je tem prepustila, da vodijo po Hrvaškem in Srbiji divji boj proti neodvisni železničarski organizaciji, napadajo jo kot komunistično, protidržavno, razbijaško itd. Vesti, ki jih je na kongresu širil med delegate s. Stanko, da za Budo Milutinovičem ne stoji organizacija, ki jo on zastopal, so se izkazale za izmišljene. Zagrebško železničarsko delavstvo ne misli zapustiti organizacije, ki ga je vodila v najtežjih časih, ki mu je izvojevala delavske zaupnike in uveljavila tudi druge njegove pravice. Ono seveda hoče zedinjenja, a poštenega zedinjenja in ne kapitulacije. Isto je z železničarskim delavstvom po vsem jugu. Oni se seveda divji socialpatriotski gonji upirajo in nad vse žalostno je kako o tem zavija člankar v zadnjem „Ujed. Žel.“ v članku „Razbijači na delu“. *Razredno-zavedni železničarji Slovenije se morajo temu upreti in popraviti to, kar se je pokvarilo na kongresu, t. j. nastopiti za resnično in popolno zedinjenje!* Oni ne morejo dopustiti, da bi uživalo njihovo podporo in zaupanje vodstvo, ki v stvari samo podpira boj socialpatriotov proti neodvisni organizaciji železničarjev na jugu.

Na našo kritiko je struja s. Stankota začela odkrivati karte. Mislimo s tem zadnjo številko „Ujed. Žel.“, ki nam kaže, da so sklenili proti skupini okrog DKLista sporazum z najnovejšim odpadnikom in renegatom Makucem, katerega so še nedavno napadali kot nesposobnega in zahrbtnega in da so tudi v Sloveniji začeli igrati pomagače socialpatriotom. Pokazali so, da jim je „politična nevtralnost“ samo krinka, v kateri mislijo, da smejo pomagati socialpatriotom in udarjati po revolucionarni struji.

Ne vemo, na kakšen način so pridobljeni za to politiko drugi člani centralnega odbora žel. org. Konstatiramo pa, da je s. Stanko pokazal, da je pravi oportunist in da je vse skrivanje barve bilo le sredstvo zato, da si je med železničarji pridobil zaupanje. Nočemo s tem reči, da nima zaslug za žel. strok. gibanje. Te mu priznavamo, a pozivljamo naše pristaše med železničarji, da kontrolirajo njegovo najnovejše delovanje, da poskrbijo, da njihova strok. organizacija ne bo dekla socialpatriotskih protidelavskih manevrov.

To, kar prinaša „Ujed. Žel.“ o člankoma „Razbijači na delu“ in „Da se pojasni kljub vsem zaprekam“, ne samo ni politična nevtralnost, ampak je *strankarska pristranost!* Mi vemo, da je ogromna večina organiziranih železničarjev nasprotna taki politiki, a da dosedaj niso glasno proti njej nastopili, ker so jo njeni očetje dobro zakrinkali. A sedaj je jasno, kam plovemo!

Ali se je na sklepe centralnega odbora žel. org. tiskalo 1000 (ali več) izvodov „Ujed. Žel.“ več in ga razposlalo s priloženim letakom Štuklja, Sedeja in Makuca na naročnike DKL? Kdo je plačal te izvode? In če ni tega sklenil centralni odbor, kdo je temu kriv? Kakšna nevtralnost je to? — To vprašujemo „Ujed. Žel.“!

Kaj je treba storiti!

Železničarje pa pozivamo, da nasledujejo delovanje Stankotove struje, pazijo na to, da ne bodo neki elementi z njo eksperimentirali kot to sedaj delajo, kam to „stvarno in smoteno delo“ — kot ga Stanko hvali — vodi, predvsem pa, da zahtevajo od vodstva organizacije, da vodi politiko zedinjenja tudi v Hrvatski, Srbiji itd., a ne da tam podpira razbijaško delo pešice socialpatriotov. To povedati imajo priliko potom svojih delegatov na strok. pokr. konferenci.

Napake je treba popraviti, proti temu, kar je škodljivo, se boriti, o poti našega strok. in političnega gibanja diskutirati, da bo prava, nastopati z odprtim vezirjem in od vsakogar to zahtevati!

Za enotno fronto delavskega razreda.

V prejšnji številki DKL smo objavili pismo, s katerim je CRSOJ pozval Zvezo Grafičnih Delavcev, Zvezo Bančnih Uradnikov, Zvezo Bančnih, trgovskih in industrijskih Uradnikov in Zedinjeno delavsko strokovno zvezo (ZDSZ = URSS) na skupno sejo, na kateri naj bi se razpravljalo o potrebi zedinjenja in o položaju delavskega razreda.

V soboto 12. decembra se je skupna seja vršila, na kateri so bili prisotni zastopniki vseh povabljenih organizacij, ni pa prišel nihče od ZDSZ (URSS), ki na tozadeven poziv ni niti odgovorila. Reformistična ZDSZ; v kateri je včlanjena tudi Strokovna komisija, hoče sabotirati akcijo neodvisnih strokovnih organizacij za popolno zedinjenje vseh razredih strokovnih organizacij v državi in onemogočiti enoten nastop vsega organiziranega delavstva proti najnovjšemu napadu buržuazije na delavsko zaščitno zakonodajo.

Na skupni seji, ki se je kljub sabotaži reformističnih voditeljev vršila, je bilo sklenjeno: 1. da se prihodnja skupna seja vrši 9. januarja 1925 z dnevnim redom: Položaj delavskega razreda in potreba popolnega zedinjenja strokovnega pokreta, 2. da na skupni seji navzoče organizacije še enkrat skupno pozovejo ZDSZ in 3. da zastopane organizacije objavijo zapisnik skupne seje.

Iz poročila o položaju delavskega razreda in potrebi popolnega zedinjenja še razcepljenega popolnega zedinjenja strokovnega pokreta posnemamo: Ofenziva kapitala se poostrejuje. Ogrožena je socialna zakonodaja v celoti. S členom 46 finančnega zakona je minister za socialno politiko pooblaščen, da celo socialno zakonodajo ukine in da more zamenjati odbore bolniških blagajn in delavskih zbornic. Pripravlja se zakon o delu, ki bo zamenjal dosedanje socialne zakone in ki bo današnje stanje poslabšal. Sporedno z vsem tem besni politična reakcija. Pred tem navalom pa je delavski razred razcepljen in razdeljen v državi na šest grupacij, ki se medsebojno pobijajo. Neodvisne strokovne grupacije se trudijo, da se sprovede popolno zedinjenje radi enotnega odpora in enotnega boja. Toda to prizadevanje je pri voditeljih GRS ostalo brez razumevanja. CRSOJ je vodil pogajanja, naenkrat pa je GRS zavl na drugo stran in sklical svoj kongres „ujedinjenja“, na katerem velik del strok. pokreta ni bil prisoten. In kljub temu ZDSZ še sedaj stoji na stališču, da je ujedinjenje izvršeno.

Skupno sejo smo sklicali iz razloga, da skupno razmotrmo težko situacijo delavskega razreda, ki ji preti nova ofenziva kapitala, in da pripravimo skupno močan odpor proti novim napadom, ki jih pripravlja buržuazija na delavski razred. ZDSZ se povabilu ni odzvala, pozvati jo moramo skupno še enkrat, da zavzame v našem skupnem boju mesto, ki ji pripade.

Sabotaža in preprečevanje popolnega zedinjenja strokovnega pokreta in skupnega nastopa proti novi ofenzivi kapitala s strani reformističnih birokratov pri ZDSZ mora pri vseh zedinjenih strokovnih organizacijah v Sloveniji biti ostro obsojena. Protiviti

se popolnemu zedinjenju strokovnega gibanja v državi pomeni protiviti se okrepitvi delavskega razreda.

Delavstvo v Sloveniji, ki je včlanjeno v ZDSZ, bo na shodih in sestankih in tudi na pokrajinski konferenci obsodilo reformistične saboterje v vodstvu ZDSZ in odločno zahtevalo, da se ZDSZ bodoče skupne seje, ki je sklicana za 9. januarja 1926, udeleži in da pristane na predloge, ki jih stavlja CRSOJ za skupne akcije in izvedbo popolnega zedinjenja strokovnega pokreta v Jugoslaviji.

Delegatom na pokrajinski strokov. konferenci 26. in 27. decembra.

Strokovne organizacije v Sloveniji so zedinjene in za 26. in 27. decembra sklicuje strokovna komisija pokrajinsko strokovno konferenco.

Najzavednejši člani razpuščenih neodvisnih strokovnih organizacij so že vstopili v zedinjene strokovne organizacije in četudi prevladuje v teh zedinjenih organizacijah doslej še reformističen vpliv Uratnika, Sveteka, Golmajerja itd. smatramo te organizacije tudi za svoje.

Pokrajinska strokovna konferenca bo govorila in razpravljala o dosedanjem delu Strokovne komisije, ki je bila doslej v rokah izključno reformistov in dati bo morala smernice za delo bodočega odbora Strokovne komisije. Ne samo o tekočih poslih, tudi o vseh drugih vprašanjih, ki so važna za delavsko gibanje v Jugoslaviji in tudi internacionali, bo morala spregovoriti pokrajinska strokovna konferenca.

K diskusiji:

Zagorski sodrugi k diskusiji.

V razmišljanju in debatah v spornih vprašanjih smo prišli do zaključkov, ki jih objavljamo, da pripomoremo k čimprejšnji rešitvi spora v smislu čistega razrednega boja in čistega marksizma in tako v korist proletarskega razreda.

Že za časa neodvisnih strokovnih organizacij in Neodvisne delavske stranke Jugoslavije se je v vsej Jugoslaviji diskutiralo o vprašanjih taktike našega gibanja, le v Sloveniji se ni na ta vprašanja polagala nobena pažnja. Zla posledica tega je, da ni imelo gibanje in celo niti vodilni sodrugi jasnih in čistih nazorov in so se vsled tega naprej delale desničarske napake. Ostanke socialdemokratske ideologije so naše gibanje od leta 1920 naprej zavajali na socialreformistično pot in sicer vedno so se našli njeni zagovorniki med vodilnimi sodrugmi. Tako n. pr. pritegnitev v delavski pokret šovinista Štefanoviča z njegovimi Delavskimi Novicami, potem ustanovitev SSDL. Zadnji pojav socialreformizma pa je način strokovnega zedinjenja.

Po porazu rudarske stavke leta 1923, h kateremu so veliko pripomogli socialpatriotski voditelji, je bila velika masa agilnih rudarskih zaupnikov odpuščenih od dela in mase rudarjev so se zbegale in zapadle v pobitost, skoro v nekaj oportunistem. In ko je bila leta 1924 razpuščena Neodvisna strokovna organizacija, je bilo vso delavstvo prepuščeno popolnoma tiranstvu kapitala, ker ni imelo zaščitnice — razredno bojne strokovne organizacije.

Želja po strokovnem zedinjenju in gibanju za to zedinjenje je izšla, kakor je vsem znano, iz leve, iz skupine okrog DKLista. Kakor hitro je opazila socialistična birokracija, da ima to gibanje med delavstvom močan odziv in da prevladuje, si je poiskala med rudarskim proletariatom oportunističnih zaupnikov in na vodilnih mestih ne dovolj taktičnih sodrugov, s katerimi se je pričelo pogajanje za zedinjenje. (Op. ured.: Pogajanja s Strokovno komisijo je začela naša skupina; le da so od njih izključili s. Gustinčiča, ki je bil najprej med drugimi sodrugmi k njim delegiran, in pozneje tudi s. Hlebec. Ravno ta dva sodruga pa sta zahtevala diskusijo o načinu zedinjenja in predlagala pravilni način, Makuc in Štukelj pa sta delala ravno nasprotno.) Treba je bilo izvesti o zedinjenju diskusijo med člani bivših neodvisnih organizacij in na podlagi te diskusije določiti taktike.

Ker pa tega ni bilo, sodrugi Makuc, Štukelj in Sedej niso imeli mandata članov

Na konferenci se bodo pokazale diference v pojmovanju razrednega boja sploh in o razumevanju vloge strokovnih organizacij v osvobodilnem boju proletarskega razreda. Pokrajinska strokovna konferenca bo odločevala o tem, ali bo bodoča strokovna komisija še reformistična trdnjava, zavetišče socialistične stranke, kot je bila doslej, ali pa bo v njej prevladoval in vodil delo odbor sestavljen iz zanesljivih, poštenih in revolucionarno-marxističnih delavcev.

Na pokrajinski strokovni konferenci 26. in 27. decembra bodo odločevali od organiziranega delavstva vseh strok izvoljeni delegati in velika je odgovornost teh izvoljenih delavskih delegatov. Od njihovega zadržanja, od njihovega razumevanja in pojmovanja razrednega boja je odvisno, kakšna bo sodba o dosedanjem delu reformistične strokovne komisije in kakšna bodo navodila in sklepi za bodoče delo Strokovne komisije kot pokrajinske instance zedinjenih strokovnih organizacij.

Pokrajinska strokovna konferenca mora pokazati, da poskusi nekaterih ljudi, ideološko kapitulirati pred reformisti niso uspeli, da pristaši neodvisnih strokovnih organizacij ne popuščajo od svojih marxističnih načel in da se tudi v združenih strokovnih organizacijah z nezmanjšano silo borijo proti socialdemokratskem oportunističnem pojmovanju razrednega boja in za načela revolucionarnega razrednega boja.

Če se bodo delegati zavedali, da je reformizem strup, ki uničuje revolucionarni marxizem in da je osvobodilni boj delavskega razreda mogoč le na načelih revolucionarnega marxizma, bo pokrajinska strokovna konferenca 26. in 27. decembra 1925 v zgodovini delavskega gibanja pomenila mnogo.

bivših neodvisnih strokovnih organizacij. Oni so bili izvoljeni v Akcijski odbor za to, da vršijo zedinjenje na podlagi razrednega boja, nikakor pa ne za to, da se pri tem udajajo oportunističnim iluzijam, ali da kapitulirajo in da delajo na lastno pest kakor so. Vprašujemo jih, kdo jim je dal mandat za stvorenje skupnega volilnega odbora za volitev v Delavsko zbornico?? Vse to je obsodbe vredno, vse to povzroča med delavstvom nezaupanje in je škodljivo našemu gibanju. Ker pa so ti trije sodrugi v Akcijskem odboru te napake storili na lastno pest, so izgubili avtoriteto med delavstvom in je skrajni čas, da demisionirajo. Nikakor pa naj si Strokovna komisija ne domišljuje, da bo ona volila naša zastopstva v Akcijski odbor! Ne zedinjuje se birokracija, temveč proletariati in ta zahteva, da stopijo v Akcijski odbor Žorga, Hlebec in Kobler.

Prav dajemo tudi trditvi sodrugov Gustinčiča in Marcela Žorge, da beogradski sodrugi niso dovolj pažnje polagali na proletarsko gibanje v Sloveniji. Kritizirati pa moramo tudi sedanjo opozicijo, zato ker ni sodelovala in svarila in ker je samo na zunanji kritizirala zedinjevalno Akcijo. (Op. ured.: „Opozicijo“ so ss. Makuc, Štukelj itd. izključili od sodelovanja in sicer prav radi tega, ker jih je svarila in ker je kritizirala povsod, kjer je bilo mesto za to, njihovo likvidatorsko politiko.) Ss. Makuc, Štukelj, Sedej itd. so namreč še lažje zašli v reformizem, ker niso imeli pravih nasvetov in nadzorstva.

Pri začetku diskusije smo tudi mi stali na stališču, naj se jo ukine, ker smo bili mnenja, da bo škodovala konsolidaciji našega gibanja. A ko smo sporna vprašanja temeljito premislili, smo spoznali, da je ta diskusija bila potrebna in da je zelo važna, kajti le razjasnenje naše ideologije in taktike more dati delavstvu pravilno pojmovanje razrednega boja in revolucionarnega marksizma in le tako more biti politika delavstva pravilna.

Zato se priključujemo skupini, ki obsoja vse oportunistične tendence, katere so strup za proletarsko gibanje in ki stoji na stališču revolucionarnega marksizma.

Pozivamo vse sodruge, vse proletarce, da vstopijo v zedinjene strokovne organizacije in da delajo v njih za revolucionarni marxizem, da bodo pripomogle našemu boju za osvoboditev vseh zatiranih iz kapitalističnega suženjstva.

Mirko Weinberger, Ludvik Fajn, Franc Kosmus, Anton Okrogar, Joško Bauer, A. Weber, Joško Strašek.

Naše mnenje.

K diskusiji, ki se vrši v DKL, podamo v kratkem naše mnenje.

Smatramo, da je bila diskusija potrebna, ker ravno iz diskusije smo mi delavci razvideli, zakaj se je delo tako oviralo in diskusija nam je razbistrila in pojasnila mnogo vprašanj, ki so nam bila nejasna. Želimo, da bi v diskusijo posegli v večjem številu delavei.

Uvidevamo, da je zedinjenje potrebno, toda zedinjevati se morajo množice v organizacijah in pretrgati zveze in onemogočiti ljudi, ki hočejo nadvlado in ki so kapitulirali. Postaviti se mora tako centralno vodstvo, ki bo vodilo v strokovnih organizacijah pravilno razredno politiko.

Ne bomo se spuščali obširnejše v diskusijo, ker pričakujemo, da se bodo sodrugi iz večjih industrijskih revirjev obširnejše oglašili. Daniel-Kočevarje.

Naše mnenje.

Velenje. Z ozirom na nastalo situacijo grupe okoli DKL in situacijo, ki je nastala med člani prejšnjega in sedanjega AO, izjavljamo podpisani strokovni zaupniki sledeče: Pod nikakimi pogoji se ne strinjamo s politiko in delom ss. Štuklja, Makuca in Sedeja, in sicer zato ne, ker nam imenovani stališča bivše takozvane opozicije (ali sedanje skupine okoli KDL) ob priliki strokovne konference 13. septembra 1925 niso pokazali v pravi luči. Ako se dobili zaupanje prisotnih delegatov na konferenci, niso zagrešili delegati nič, nego oni so storili grdo napako, vsled katere se lahko predbaciva dotičnim delegatom na takratni strokovni konferenci, da so kapitulanti in za kapitulacijsko politiko sploh. Mi smo se na omenjene tri sodruge zanašali popolnoma, toda iz dokumentov, ki jih navaja s. Griša je razvidno, da se nas je varalo. Toda ker nismo imeli več informacij, kakor samo to, kar je bilo takrat v listu, ni moglo biti drugače kakor tako. Vsled tega izjavljamo, da se do besedno popolnoma strinjamo z načrtom bodočega dela, ki ga navajata sodr. Marcel Žorga in Albert Hlebec pod naslovom „K diskusiji“ v 45. številki DKL in pripomniti bi imeli samo, da se previdno dela pri točki 7c. Ob enem opozarjamo skupino okoli DKL, da nastopi takoj, da se na način, kakršen že koli, prisili one tri sodruge, da demisionirajo iz AO in če to ne drugače, se naj izvrši z izjavami posameznih naših podružnic. Pozivljamo pa tem potom vse, ki hočejo, da se še nadalje imenujejo sodrugi v delavskem pokretu, da se sodružno spravijo in katerim se očita in dokaže napake, da iste priznajo in jih skušajo skupno z ostalimi popraviti, zakaj, tudi veliki Lenin je priznaval storjene napake. Kdor pa napak, ki se mu dokažejo, ne prizna in hoče naprej, ta je za nas bil — in — nikoli več.

Lekš Josip, Polane Josip, Kolišnik Polde.

Pojasnilo h kritiki o mojem predavanju „Socialni boj živih bitij“.

Kritika D. G. v številki „Delavsko-kmetkega lista“ od 10. decembra 1925 je zopet nestvarna. Naslova „Socialni boj živih bitij“ nisem izbral jaz, ampak delavska akademija, ter sem zato v uvodu svojega predavanja pribil, da je ta naslov nekam protisloven na sebi. Ravno radi tega sem pojasnil razliko med živimi in neživimi bitji in kaj moramo smatrati kot življenje. Ločil sem vnanji svet na tri pojave prirode t. j. bitja, ki so brez znakov življenja, to so rudnine — kristali, o katerih ne more biti prav govora o boju. Živa bitja pa so ali rastline ali živali. Pri vseh teh pa se pokažejo boji za obstanek že v prvotnih celicah — protoplazmih in vse življenje je organskih bitij se nam kaže kot boj. Ker gre gibanje vseh organskih bitij v oblikah združevanja in odpora, se kaže že pri prvotnih bitjih, pri protoplazmi, boj za obstanek, boj za rast, boj za družbo in boj za pod-in nadredje in konečno za enotnost.

Vendar pa v tem širokem pomenu ne smemo govoriti o socialnih bojih za vsa organska bitja, marveč je treba omejiti socialne boje le na človeka. A tudi pri človeku se ločijo tri boji na boj za obstanek, boj za rast in

konečno boj za nadvladje in enoto. V tem obziru so socialni boji v človeštvu, dokler je človeštvo bilo živalskega značaja, drugi nego oni, ki se razvijajo v konečni obliki šele takrat, ko je produkcija dosegla gotovo višino. Priznaval sem toraj izrecno, socialne boje v človeštvu od prvega početka naprej pa do danes, le da sem pribil, da so socialni boji v ožjem in najbolj opredeljenem pomenu oni, ki so se morali po prirodnem razvoju človeške družbe pojaviti šele takrat, ko je oblika produkcije dobila obliko kapitalizma in so nastali razredni boji v ožjem pomenu pojme, kakor nam jih je znano stveno ustanovil Karl Marks.

S. Gustinčič ima toraj popolnoma prav, ko trdi, da za socialne boje ni prav nič potreba, da nastopa razred proti razredu, ko sem vendar poudarjal, da se socialni boji začenejo že s pojavom protoplazme.

Ako pa hočemo socialne boje opredeliti, moramo zaradi razlage pokazati na različno vsebino in različne cilje socialnih bojev in to sem storil, toraj prav iz pedagoškega stališča, da delavstvo loči boj primitivnih bitij za obstanek, t. j. hrano in ploditev od onega, ki nastane z bojem med družabnimi skupinami in konečno od onega boja, kjer ne stoji več posamezna skupina proti skupini na enem prostoru v eni dobi, marveč kot socialni boj razreda za prenovitev človeške družbe.

Moje predavanje je bilo zopet predialektično za S. Gustinčiča — vsak pojem se preminja po vsebini s premenjevanjem pojavov vnanjega sveta.

Pojem socialnega boja je drug pri živalstvu, različen pri človeštvu v različnih fazah njegovega razvoja.

Dr. Henrik Tuma.

Mednarodni pregled.

Boj komunistične stranke Francije.

Francija se nahaja v hudi finančni krizi. Načrti buržuaznih in socialdemokratskih finančnih ministrov niso v stanju rešiti krize, ki postaja vsled vojne v Maroku in Siriji vedno težja. Neuspeh teh načrtov za ozdravljenje finančne krize izvira predvsem od tod, da hočejo kakor buržuazija tudi socialisti, da bi množice delavnega ljudstva — delavci in kmetje — prevzeli breme na svoje rame. En finančni minister za drugim odstopa, ker delavci in kmetje so tudi v Franciji že tako izčrpani, da ne preneso več novih bremen, ki jim jih hoče naložiti imperialistična buržuazija s pomočjo „patriotičnih“ socialistov.

V tej situaciji je pokazala komunistična stranka Francije s svojim manifestom izhod iz krize s parolo: Denar naj se odvzame od tod, kjer ga je dovolj! in predlaga konkretno: 1. poddržavljenje bank in kontrola istih po delavskih svetih, 2. poddržavljenje velikih državnih monopolov, 3. monopoliziranje izvozne in uvozne trgovine, 4. ertanje inozemskih dolgov, 5. progresivna oddaja premoženja, 6. kontrola nad produkcijo. Predvsem pa takojšno ustavitve imperialistične vojne v Maroku in Siriji in izpraznitev teh ozemelj. Proti fašistični nevarnosti je komunistična stranka pozvala vse socialistične stranke na skupno protifašistično akcijo, kakor tudi na skupen nastop za sledeče zahteve: Ureditev finančne krize na račun kapitalistov, boj proti draginji, socialno zavarovanje za delavce, oskrbovanje kmetov z gnojili, semenskim žitom, poljedelskimi stroji in krediti in pa razorožitev in razpust fašističnih organizacij.

Delavci in kmetje v Franciji so spoznali, da je pot, ki jo kaže komunistična stranka Francije, edini izhod iz krize in se v masah pridružujejo stranki in akcijam, ki jih komunistična stranka vodi.

S. Henrik Barbusse o belem terorju na Balkanu.

Na svojem enomesečnem študijskem potovanju po balkanskih državah: Romuniji, Bolgarski in Jugoslaviji je S. Barbusse zbral obširen material o belem terorju na Balkanu. V izjavi, ki jo je na Dunaju podal zastopnikom časopisja, je rekel S. Barbusse: Beli teror vlada na vsem Balkanu in na Madžarskem. Povsod vlada režim nasilja nad delovnim ljudstvom, ki ima v vsaki državi drugačno obliko, je pa v bistvu povsod enak. Celokupni vladni in policijski aparat je na delu, da tlači delovno ljudstvo. V vseh balkanskih državah ni sledu o demokraciji, ki jo imajo vlade polna usta. Kar je povedal S. Barbusse o parlamentih in sodiščih na Balkanu pa ne smemo priobčiti, ker si je vladajoča buržuazija z „demokracijo“ tiskovnim zakonom zagotovila molčečnost o vsem, kar ji je neprijetno.

Potovanje S. H. Barbussa in njegovo poročila o stanju Balkana so spravila iz ravnotežja balkanske vlastodržce. Romunski ministrski svet je sklenil poslati po celem svetu svoje poročevalce, ki naj s predavanji in lažnjivimi časopisnimi poročili poskušajo utrditi omajano vero v „demokracijo“ na Balkanu. V to svrhu je določil romunski ministrski svet 150.000 lejev. Enako protipropagando so organizirale tudi Madžarska in Bolgarija.

Kongres ameriških delavcev-Zamorcev.

Koncem meseca oktobra t. l. se je vršil v Čikagi kongres delavcev in kmetov (far-

marjev)-Črncev. V Ameriki, o kateri se govori, da je „najdemokratskejša“ država na svetu, so Črnci namreč popolnoma brezpravi. Niti otroci črnih starišev nimajo pravice obiskovati javnih državnih šol. Črna rasa v Ameriki je popolnoma zaslužena, čeprav tvorijo Črnci eno sedmino vseh delovnih sil v Ameriki in igrajo v industriji in poljedelstvu Amerike vedno večjo vlogo. Kongres je bil zelo dobro obiskan od črnih delavcev in kmetov kljub vsem zaprekom in grožnjam, ki so jih uporabljali delodajalci in vlada. Kongres je k vprašanju „Črnci in strokovne organizacije“ protestiral proti Amerikanski delavski zvezi, ki se brani vsled plemenskih predsodkov sprejemati Črnce kot člane in zahteval sprejetje Črncev v Amerikansko delavsko zvezo. K točki „Preganje črne rase in omejitve pravic črni rasi“ je kongres sklenil, da pozove vse delavstvo, da se bori proti plemenskim predsodkom in za enakopravnost vseh ras človeštva. K politični situaciji je sprejel kongres Črncev ostro resolucijo proti fašistični organizaciji ku kluka klana in proti imperialistični politiki Amerike. Kongres je povelil izvrševalni odbor, da pripravlja sklicanje svetovni kongres Črncev. — Vsi zatirani in izkoriščani po celem svetu vstajajo in se organizirajo za boj proti zatiralcem in izkoriščevalcem. Ko bodo vse te razcepljene sile internacionalno povezane in ko jih bo preveval duh revolucionarnega marksizma, bodo izkoriščani in zatirani celega sveta v stanju osvoboditi se kapitalist. okovov.

Iz Labinja (Italija).

Namenil sem se napisati, kakšno je življenje v raju fašizma, v „svobodni“ deželi črnorajčnikov, hlapcev kapitala.

V petek dne 27. nov. smo pokopali S. Josipino Martenuzzi. Umrli je 25. nov. v starosti 81 let. Bila je nčiteljica. Učila je skozi 40 let, največ v Trstu. Vse svoje življenje se je bavila s politikom. Bila je komunistinja, zastopala je razredno zavedno stališče. Vedno je bila z delavci in mesec dni pred smrtjo je prišla uživati pokoj v svoj rojstni kraj Labinj. V mladosti je bila tudi izvrstna igralka v tukajšnjem delavskem gledališču. Ko je umirala, je zapustila oporoko, da se jo mora pokopati v rdeči krsti, z rdečimi trakovi in zastavami brez zvonenja in brez duhovna in nositi jo morajo proletarci. Ali žalibog, da se ji ta njena želja ni mogla izpolniti. Pod režimom fašizma se še poslednja želja ne sme izpolniti. Pokopali smo jo v črni krsti in nosili so jo sodrugi. Ni bilo sicer zastave, pač pa je bilo kakih 400 delavcev in delavk v sprevodu. Na čelu spreveda je nosil sodrug venec v spremstvu dveh sodružic. Za njimi je šlo nad 60 omladincev, potem krsta in za krsto pa ostali proletariati. Pogreb je bil proletarski in to prvi v Labinju brez duhovna in brez zvonenja. Sprevod je seveda spremljalo šest karabinerjev s poročnikom. Tudi pogreb ne more biti brez teh pijavk. Ob grobu se je poslovil od nje sodrug iz Labinja in sodrug iz Trsta v imenu KPI in tržaškega proletariata.

29. nov. pa so bile občinske volitve za Labinj in okolico. Tu se voli tako: fašisti razpišejo volitve, izdajo kandidatne liste, potem pa skličejo vso fašistovsko milico Istre skupaj in pod to roparsko bando se vrše volitve. Volili so sami fašisti, ker delavska lista ni bila dovoljena, zato delavstvo tudi ni šlo volit. Ker pa so imeli premalo volilcev, so vzeli tovrstne avtomobile in hajdi loviti volilce — kakor

volkovi ovce. Katerega so dobili na cesti, vsak je moral na avtomobil, in ko je bil poln, so jih zapeljali na volišče in vsak je moral dati glasovnico, pa če je domačin ali ne. Fašisti so bili oboroženi in zato se je moral vsak pokoriti, kdor je hotel ostati pri življenju. V znamenju orožja so se volitve vršile in končale v korist fašizma. Do sedaj je bila občinska uprava fašistovska in je ostala.

Toda tudi temu bo enkrat konec in temu ni dolgo, ko bo zavihrala rdeča zastava in ko bo trda proletarska pest udarila po tej golazni, ki še lazi v smrtnih krčih po svetu.

Vseposod nasilja, pretepi, uboji, požigi, draginja, davki itd. davijo ubogo delavsko paro. Ker je naša „mila“ italijanska država prišla precej v dolg, se je obrnila celo na nas delavce z neko nabilno polo: Kdo da kaj za državo. Delavstvo je ostalo gluho za to, in ima popolnoma prav. Kdo pa bo plačal naše dolgove, ki jih moramo delati po trgovinah, ker imamo premale plače? Plačati bomo morali sami, tako pa naj plača tudi tisti, ki je napravil državni dolg. Zapirajo nas, tepejo, požigajo domove, prodajajo delav-

ske domove, potem pa fehtarijo za državo, ki ima več milj. lir dolga.

Tako živimo tu v prelepi, v „osvobojeni Italiji, pod vladjo vsemogočnega boga Mussolinija in Farinacija ter drugih fašistovskih oprod, ki pa jim bo odklenalo, ko se bo dvignila žuljava pest delavcev in kmetov.

Labinjan.

Trgovina Sovjetske Rusije z Ameriko.

Za deset mesecev tega leta se je med Ameriko in Rusijo sklenilo trgovskih pogodb v skupni vrednosti 66 in pol milijona dolarjev. Lansko leto pa za 51 milijonov dolarjev.

Produktivnost tekstilnih tovarn se je zelo povečala in celokupen uvoz je znašal 26 milijonov dolarjev. Uvoz poljedelskih strojev je znašal 5 milijonov dolarjev v razliki od lanskega leta, je znašal samo en in pol milijona. Samo Fordovih velikih motornih plugov je Rusija kupila 8300. Iz tega je razvidno, da se trgovina Rusije znatno boljša in Amerika bo prej ali slej prisiljena, da stopi v oficielne stike z Rusijo.

Domače vesti.

Ljubljana. (Položaj delavstva v tovarni Pollak.) V naši tovarni smo pred nedavnim dobili novega ravnatelja. Ta človek se hoče izkazati pred ravnateljem kot dober priganjač delavstva, ker čim je prišel že je začel pritiskati na delavce, da morajo več producirati. Nas delavce smatra novi ravnatelj za velike bebece. Ko so nekateri zahtevali, da se jim mezde zvišajo, je v „štancariji“ nekaterim res zvišal plačo, a obenem je ukinil doklade za nadurno delo, tako da se „zvišanje“ ni nič poznalo. Tovarna krščanskega kapitalista Pollaka je prava klavnica za delavce. Koliko jih izgubi prste pri strojih in se jih drugače poškoduje. Za zdravje svojih delavcev se

Silvestrov večer

priredi v Delavskem domu
v Ljubljani delavsko pevsko društvo Cankar.

ta krščanski mož ne zmeni. V delavnici niso lesena tla, temveč cementna, in kaj se to pravi, vemo dobro mi delavci, ki zmrzujemo. Ravnatelj pravi, da ni mraza, vprašamo ga pa, zakaj imajo gospodje še na lesenih tleh preproge iz kozuhovine, če jih ne zebe? Zakaj pa v svojih sobah nimajo „toplega“ cementa, če je tako zdrav? — Sedaj se bomo še večkrat ogalsili in potožili.

Dopisnik.

Hrastnik. (Posnemajte, za DKL na delo!) Nabiralno polo za tiskovni sklad sprejemam prav rad in s pomočjo drugih sodrugov se bom potrudil nabrati čim več za naš list. Sporočite mi vse naročnike lista iz našega kraja, ker tisti, ki čita list, bo gotovo rad prispeval. Za kolportazo in nabiranje novih naročnikov mi pošljite 40 izvodov. DKL je postal res pravo orožje proti kapitalu in tudi proti kapitalističnim hlapcem; samo pred par tedni se mi ni dopadel, ker je začel s kolinskimi inserati.

K. A.

CRSOJ je vsled nastalih zaprek odgodil svoj kongres, ki je bil sklican za letošnji božič, na 24.—26. januar 1926. S pismom od 14. t. m. je CRSOJ pozval na kongres predstavnike amsterdamske internacionale, rdeče strokovne internacionale v Moskvi, ameriške federacije dela in angleško-ruskega komiteta.

4 proti 12. V Dalmaciji je Pašič-Radičev režim uvedel prakso, da se morajo javljati oblasti tudi sestanki strokovnih organizacij. Na sestanku kavarniških uslužbencev v Šibeniku, kjer je bilo navzočih 12 natakarejev, je policija poslala 4 policaje!

Obtožnica proti S. Francetu Klopčiču. Proti sod. Klopčiču, ki sedi že od septembra meseca v splitskih zaporih, je državno pravdnštvo končno sfabriciralo obtožnico. Kakor poročila zagrebška Radnička Borba toži državno pravdnštvo omladinca F. Klopčiča in Mandiča, da sta razširjala komunistično propagandno literaturo in organizirala omladinsko komunistično gibanje v Dalmaciji. Obtožnica zahteva kaznovanje po čl. 1 zakona o zaščiti države (do 20 let težke ječe ali smrt na vešalih). S. Mandič ni niti 16 let star. Državni pravdnik trdi, da obstoja v državi

močna ilegalna komunistična stranka, ki je preživela že več kriz radi pojava „zmernejših“ članov, katere se ji je posrečilo končno izločiti iz stranke. Ilegalna komunistična stranka izdaja ilegalne letake, brošure, navodila in mladinski časopis „Mladi boljševik“. V Splitu je po navedbah državnega pravdnštva ilegalna komunistična stranka dobro organizirana in da ji pripada večina delavstva, ki se sestaja po polju in po skrivnih hišah. On trdi, da je propagandni material, ki ga je policija našla v Splitu, moral prinesiti Klopčič in prinaša zato takele dokaze: 1. Klopčič je bil v Splitu, 2. K. je komunist, 3. njegov brat Mile je tudi komunist, 4. K. je v Splitu občeval s komunisti.

Radnička Borba pristavlja: Če se ve, da je radi omenjenega materiala bilo prvotno aretiranih 60 splitskih sodrugov, ki so jih pa morali po par mesecih izpustiti, če se ve, da je dalmatinsko višje sodišče potrdilo pritvor zaradi te zadeve, potem se more kaj takega dogajati samo v Dalmaciji, v deželi, kjer more policija in sodišča zapreti in obsoditi človeka samo zato, ker je bil v Splitu in ker je kot komunist razgovarjal s komunisti. To je kuriozen slučaj, vreden, da bi se zanj zainteresirali pravniki izven Dalmacije in da bi v svojih strokovnih organih načeli vprašanje o pravno-političnem značaju takih obtožnic, o neodvisnosti sodnikov in o — izgubljeni vesti.

Slučaj Laušević. V Zagrebu je bil tožen po zakonu v zaščiti države 19 letni delavec Domiter Laušević, rojen v Črni gori, ki je pa ruski državljani. Sodišče ga je obtožilo, da je vršil komunistično propagando, oprostilo, a obsodilo na izgon iz države. Radičeva policija ga namerava predati bolgarski vladi, ker ve, da se v Bolgariji ruske državljane, ki so osumljeni kot komunisti, enostavno brez sodbe strelja ali na druge načine ubija. Če se to zgodi, pomeni oproščenje zagrebškega sodišča obenem smrtno obsodbo. — Zagrebški delavci, ki so za slučaj zvedeli, zahtevajo, da se Lauševića ne izžene niti na Bolgarsko niti na Madžarsko, temveč v Avstrijo ali Italijo, kjer obstojajo ruski konzulati, ki bodo Lauševiću omogočili povratek v Rusijo. Tej upravičeni zahtevi zagrebških delavcev se mora priključiti vsa poštena proletarska javnost.

Zahvala. Zahvaljujem se tem potom odboru vinarskega fonda in odboru podpornega fonda Bratovske skladnice za pomoč v bolezni mojega pokojnega sina Franceta kakor tudi vsem udeležencem pogreba in darovalcem vencev.

Trbovlje II.

Fr. Kudar.

